

Pensumliste

Emnekode	ULSP303
Emnenamn:	Språk- og leseutvikling
Studieprogram:	Master i utdanning og læring
Semester:	Haust
Årstal:	2018
Samla sidetal:	Ca. 1000 sider
Sist oppdatert:	15. mai 2018

Bøker:

Bele, Irene V (2008). *Språkvansker. Teoretiske perspektiver og praktiske utfordringer.* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

Bråten, Ivar. (red.) (2007). *Leseforståelse. Lesing i kunnskapssamfunnet – teori og praksis.* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

Her er pensum følgende tre kapittel:

Aukrust, Vibeke Grøver (2007). "Røverkjøp" og "bra kjøp"; om språk og leseforståelse i et utviklingsperspektiv. s. 110-127.

Aukrust, Vibeke Grøver & Rydland, Veslemøy (2007). *Minoritetsspråklige barn og lesing – hvordan kan barnehagen og skolens begynnerundervisning legge til rette for leseforståelse?* s. 128-146.

Bråten, Ivar (2007). *Leseforståelse – komponenter, vansker og tiltak.* s.45-81.

*Hagtvet, Bente E. (2004). *Språkstimulering. Tale og skrift i førskolealderen.* Oslo: Cappelen Akademisk forlag. Kap. 3, 6, 7, 8 og 9. 123 s.

*NB: Som alternativ til Hagtvet-boka kan en velge Mossige mfl. 2007, som er spesielt aktuelt for de med tilknytning til videregående opplæring (se under).

Lyster, Solveig-Alma Halaas (2011). *Å lære å lese og skrive: individ i kontekst.* Oslo: Universitetsforlaget.

Mossige, Margunn, Skaathun, Astrid og Røskeland, Marianne (2007). *Fleire vegar mot mål. Lese- og skrivevanskar i vidaregåande skole.* Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

**NB: Denne boka er spesielt aktuell for de som er knytta til vidaregåande opplæring, og kan velges alternativt til Hagtvet-boka for lærere i vidaregåande.

Tønnesen, F.E., Bru, E., & Heiervang, E. (red.). (2008). *Lesevansker og livsvansker – om dysleksi og psykisk helse.* s. 161-169. Stavanger: Hertervig Akademisk.

Her er pensum følgende tre kapittel:

Engen, Liv (2008). *Lærings- og mestringsstrategier for personer med dysleksi.* s. 161-169. Helland, Turid (2008). *Tidlig diagnostisering av dysleksi.* s. 51-65.

Høien, Torleif (2008). Dysleksi: Definisjon, årsaksfaktorer, diagnostisering og pedagogiske tiltak. s. 19-49.

Elektroniske ressursar (tilgjengeleg online frå biblioteket):

Vellutino, FR, Fletcher, JM, Snowling, MJ & Scanlon, DM (2004). Specific reading disability (dyslexia): what have we learned in the past four decades? *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45:1, pp 2-40.

http://www.researchgate.net/publication/8694849_Specific_reading_disability_%28dyslexia%29_what_have_we_learned_in_the_past_four_decades

Engen, Thor Ola (2007). Tilpasset opplæring i et sosiokulturelt perspektiv. I G. D. Berg & K. Nes (red.), *Kompetanse for tilpasset opplæring*, s. 69-85. Artikkelsamling. Oslo: Utdanningsdirektoratet.

http://bestilling.utdanningsdirektoratet.no/Bestillingstorg/PDF/Kompetanse_for_tilpasset_opplaring.pdf

For å få tilgang til elektroniske artiklar utanfor campus må du gå inn via fjerntilgang

http://www.hivolda.no/for-studentar/it_tenester/fjerntilgang-1

(Om lenka ikkje virkar: kopier teksten i lenka og lim inn i adressefeltet i nettlesaren)

Artiklar el. bokkapittel i digitale kompendium (blir opplasta som PDF-fil i Canvas):

Askeland, Margit (2005). Strategiopplæring i multiplikasjon. Erfaringer fra metodisk opplegg med indre tale som pedagogisk virkemiddel. *Spesialpedagogikk*, 10, s. 27-31.

Fuchs, L. S., Fuchs, D., & Compton, D. L. (2012). The early prevention of mathematics difficulty: Its power and limitations. *Journal of Learning Disabilities*, 45(3), 257-269. (13 sider)

Gillum, J. (2012). Dyscalculia: issues for practice in educational psychology. *Educational Psychology in Practice*, 28(3), 287-297. (11 sider)

Gjems, L. (2011). Hverdagssamtalene - Barnehagens glemte læringsarena? I L. Gjems & G. Løkken (red.), *Barns læring om språk og gjennom språk. Samtaler i barnehagen* (s. 43-67). Oslo: Cappelen Akademisk.

Grimstad, Birgitte Fondevik & Myklebust, Randi (2012). Kåll og fåråkåll – om flerspråklige elever i individuelt og kollektivt arbeid. I Haug, P. (red.). *Kvalitet i opplæringa. Arbeid i grunnskulen observert og vurdert*. Kap 9, s. 194-222.

Hagen, Å., Melby-Lervåg, M. og Lervåg, A. 2014. Barn som strever med språk og leseferdigheter: Hvilke tiltak virker? *Norsk Tidsskrift for Logopedi*, nr 4, s. 6-13.

Hagtvet, Bente E. (2009). Eksperimenterende skriving og skriftspråklig utvikling. I Frost, J. (red.). *Språk- og leseveiledning – i teori og praksis*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Kap. 10, s. 186-201.

Hagtvet, Bente E. (2009). Målrettet klasseromspraksis og intensivt språkstimulering i skolen begynneropplæring. I Frost, J. *Språk- og leseveiledning – i teori og praksis*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. Kap. 11, s. 205-229.

Harnnås, Bjørg Mari (2017). Pedagogikk, trender og politikk i klasserommet. Oslo: Gyldendal Forlag. Kap. 11 og 12.

Holm, M. (2012). *Opplæring i matematikk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Kapittel 2), (21 sider)

Hvistendahl, Rita (2006). "Jeg må lære noe av dette". Lesing som vei til kunnskap for elever fra språklige minoriteter. I Elstad, E. & Turmo, A (red.). *Læringsstrategier. Søkelys på lærernes praksis*. Oslo: Universitetsforlaget. Kap. 5, s. 93-110.

Lunde, Olaf & Forthun, Ludvig (2012). Mestring i matematikk. *Spesialpedagogikk*, 5, s. 20-29.

Lyster, Solveig-Alma Halaas (1996). Lese- og staveutvikling. Fra fonologisk bevissthet til morfologisk kunnskap. *Nordisk tidsskrift for spesialpedagogikk* nr.2, 35-41.

Lyster, Solveig-Alma Halaas (2009). Ordforråd og leseutvikling. I Frost, J. (red.). *Språk- og leseveiledning – i teori og praksis*. Kap. 12, s. 231-248. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag.

Løge, Inger Kristine (2011). Språkvansker og sosioemosjonelle vanskar. I Midthassel, U, V, Bru, E, Ertresvåg, S.K. & Roland, E. (red.). *Sosiale og emosjonelle vansker. Barnehagens og skolens møte med sårbare barn og unge*. Kap. 4, s. 56-73. Oslo: Universitetsforlaget.

Nortvedt, G. A., & Vogt, G. O. (2012). Når matematikk blir vanskelig - matematikkvansker i elev- og undervisningsperspektiv. In E. Befring & R. Tangen (Eds.), *Spesialpedagogikk* (pp. 370-384). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (15 sider)

Opsvik, Frode & Skorpen, Leif Bjørn (2012). Om kvalitet i matematikkundervisning. I Haug, P. (red.). *Kvalitet i opplæringa. Arbeid i grunnskolen observert og vurdert*. Kap 9, s. 144-169.

Ostad, Snorre (2009). Matematikkvansker i lys av kognitive dimensjonsmodeller. *Spesialpedagogikk*, nr. 7, s. 4-13.

Reikerås, Elin (2006). Å lese i matematikken. *Spesialpedagogikk*, 4, s. 51-55.

Reikerås, Elin (2007). Lesing og regning. *Spesialpedagogikk*, 4, 5-10.

Sjöberg, G. (2008). Alla dessa IG - kan dyskalkyli vara förklaringen? *Nämnamnaren*(3), 13-18. (6 sider)

Sjøvoll, Jarle (2008). Matematikkvansker som språklig og emosjonell utfordring. Om planlegging, automatisering og metakognisjon innenfor matematikkopplæringa.

Oversiktsartikkel om lærerens screeningskompetanse og metakognitive kompetanse. *Spesialpedagogikk*, 5, s. 4-15.

Sterner, Görel (2007). Lässvårigheter och räknsvårigheter. *Nämnanen*, 2, s. 8-13.
http://ncm.gu.se/pdf/namnaren/0813_07_2.pdf

Tilleggs litteratur:

Anbefalt å lese for de som trenger mere kunnskap om fonetikk og lingvistik:

Kristoffersen, KE, Simonsen, HG & Sveen, A (red.) (2005). *Språk. En grunnbok*. Oslo: Universitetsforlaget.